

Lobith - Grindgroeves, strangen en stuwwal

Rondwandeling met klimmetje naar Hoog Elten

In de voorlaatste IJstijd (Saalien) werd een stuwwal gevormd die vanaf de Veluwe doorliep tot Nijmegen. De Rijn werd daardoor in eerste instantie gedwongen om zijn loop naar het zuiden te verleggen. Maar op een gegeven moment slaagde hij er in om door de stuwwal heen te breken. Kijkend vanaf Hoog Elten (9) zie je in de verte de heuvels van het Reichswald bij Kleef opdoemen. Ertussen het gebied, de 'De Gelderse Poort', waar de Rijn door de stuwwal heen brak. De Rijn voerde en voert grind, zand en klei aan. De vorming van het landschap werd en wordt in hoge mate bepaald door het afzetten van deze materialen en het zich continu verleggen van de bedding van de Rijn. Ook het winnen en afvoeren van grind, zand en klei bepaalt de landschapsvormen. Als je iemand vraagt waar de Rijn ons land binnenkomt is de kans groot dat het antwoord 'bij Lobith' is. Maar het is dorpje Spijk dat met de eer gaat strijken.

Routebeschrijving

Aanlooproute vanaf de bushalte: loop naar de kruising en ga RA (Tolhuisstraat). Bij kruising RD (Tolhuisstraat) en aan eind RA (Markt).

1. Start (P) voor NH kerk

Loop vanaf het plein langs de kerk aan je linkerhand (Markt, overgaand in Tuinstraat). Aan eind RA (Damstraat). Op Y-splitsing LA en vóór begraafplaats LA verhard pad.

2. Carvium Novum

Vervolg pad, steek bruggetje over en aan eind bij drukke weg RA. Ga bij picknickplaats met informatiebord RA en neem wandelpad langs de Wild.

3. Rijnstrangen

Je loopt op de grens van Duitsland en Nederland. Dat is te zien aan de grenspaaltjes die je onderweg tegenkomt. Bij 1e bruggetje LA water oversteken richting Elten. Op T-splitsing RA (asfaltweg langs spoor). LA spoor oversteken bij eerste overgang. Neem wandel-/fietspad rechts. In bocht naar rechts scherp RA (Am Englischen Hügel). Op Y-splitsing links aanhouden. Op T-splitsing RA. Neem eerst kijkje bij grote zwerfkei.

4. Zwerfkei

Asfaltweg gaat over in bospad. Op T-splitsing LA (Freiheit). Loop links langs kerk tussen zwerfkeien door (verderop links zie je een parkeerplaats met pannenkoekenhuis). RA voorbij kerk (Blick im Rheintal). Ga door hekje en volg pad tot bankje links.

5. Uitzichtpunt Rheintal

Loop door tot aan de twee pilaren met informatiebord.

6. Steintor - Larvikiet

Keer om en ga LA langs grasveld richting ingang Stiftkerk.

7. St-Vituskerk in Hoch Elten - tufsteen en Buntsandstein

Voorbij ingang LA (pad met zwerfkeien) en loop tussen de twee witte huizen door. Rechts zie je de Drususbron, een waterput die tot in de jaren 30 van de 20e eeuw door de Eltenaren werd gebruikt (de waterspiegel bevindt zich op ongeveer 50 m diepte). Op Y-splitsing LA (Freiheit 2a), bij bordje Privatweg rechts aanhouden, bij 4-sprong RD en bij muurtje LA.

8. Uitzichtpunt stuwwal richting Nijmegen

Vervolg bospad naar beneden, bij asfaltweg RA onder spoor door. Oversteken (pas op gevaarlijke weg!) en LA (Spijkerweg). Brug over en RA wandelpad langs de Wild. Bij volgende brug RD door metalen klaphekken pad vervolgen. Je komt weer uit bij bruggetje naar Elten. Hier LA halfverhard pad nemen. Na ongeveer 250 m zie je links en recht een soort 'richel' loodrecht op het pad.

9. Richel

In dit weide- en landbouwgebied werd vroeger klei gewonnen door die met spades af te graven tot aan de grondwaterspiegel. De begrenzing van die gebieden vind je terug in de vorm van hoogteverschillen in het landschap, 'richels'.

Bij 1e afslag LA. Na enige tijd loop je weer een richelop. Vervolg pad en ga LA bij 1e boerderij (asfaltweg). Bij kruising LA en bij volgende kruising de weg (Oude Kleefsepostweg) oversteken, pad op. Het natuurgebied rechts bestaat ook uit Rijnstrangen. Op T-splitsing RA (asfaltweg). In bocht naar rechts RD halfverhard pad. Bij asfaltweg LA naar dijk. Hier heb je een mooi uitzicht op de 'tasvelden' van de steenfabriek.

10. Steenfabriek met tasvelden

Loop door tot aan dijk, ga RA; de Rijn komt hier Nederland binnen.

11. Rijn

Loop over dijk tot aan oude loskraan.

12. Loskraan

Loop door over dijk en ga RA bij Dijkhoevestraat. Je loopt Spijk in.

13. Spijk

Volg straat (negeer afslag L en R) en ga LA bij Voorstraat. 1e straat RA (Willibrordusweg) daarna 1e straat LA (Kerkstraat). Ga bij trap dijk weer op en ga RA (je kunt eventueel ook een stuk onderlangs de dijk lopen - er zijn overstaphekjes). In de verte een schoorsteenpijp en een transportband die grind transporteert van rechts naar links komt steeds beter in zicht).

14. Loswal - grindhopen en schoorsteenpijp

RA voor schoorsteen (Tengnagelwaard). Volg de weg langs transportband en neem iets verderop rechts een kijkje bij het hek en werp ook hier een blik op meterslange transportbanden. Die vervoeren zand en grind die verderop is uitgebaggerd.

15. (Voormalige) winplaatsen klei, zand en grind

Loop verharde weg uit tot rood-witte balken waar fietspad begint. Links de Geuzenwaard ook een Rijnstrang, en wandel richting Lobith. Ga onder Schipperspoortje door.

16. Schipperspoortje

Op T-splitsing LA en RA door hek naar kerk en pastorie. Links langs kerk en door hek naar Markt. RA je bent weer bij de kerk

Praktische informatie

Openbaar vervoer

Buslijnen 60 Arnhem CS/ 566 Zevenaar

Halte Lobith Dorp

Natuursteen in gevels, je loopt er zo aan voorbij. En dat is jammer, want puien en stoepranden zitten vol met verborgen schatten. Deze wandelgids is een hulpmiddel voor 'veldwerk' in de stad en door het Nederlandse geologische landschap. De wandelgids 'Steengoeie wandelingen' beschrijft 10 wandelingen langs stenen en geeft geologische toelichting. De gids is te bestellen op www.steengoeiewandelingen.nl en www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50